

storartede Plan for en Politik, som hviler paa Morals Hovedgrundsætninger, og for en højere Retstilstand, hvis alt beherskende Grundtanke man kunde sammenfatte i disse simple Ord: *Freden ved Friheden for Retfærdigheden!* Kort sagt, intet Værk er værdigere til at studeres. Og dog, min Læser, sig mig oprigtig, om du nogen Sinde har aabnet det! Spørgsmaalet er maaske ubeskedent . . .

Vi kan ikke noksom rose Hr. Fredrik Bajer*), fordi han har villet lette sine Landsmænd Adgangen til »Udkastet«. Efter som dette er et altfor glemt Værk, er det godt, at en ny Oversættelse, fra Tid til anden, genkalder det i Erindringen. I Frankrig havde vi Hr. *Charles Lemonniers* Oversættelse (*Fischbacher*, 1880); Italien havde *Massonis*, England *Morells*, Tyskland *Gustav Vogts* og *Kehrbachs* Udgaver. Danmark**) ejer nu Hr. *Bajers* Oversættelse, og det er ikke den mindst omhyggelige. Talrige Noter har virkelig bidraget til at berige og oplyse Teksten. Filosofiske Tanker, praktiske Raad, personlige Iagttagelser, Erindringer fra Krigen 1864, hvori Forfatteren deltog som Dragonofficer, offentlige Taler, parlamentariske Forhandlinger og mærkelige Smaatræk anføres der i Mængde. Jeg skal kun anføre et eneste af disse, et aldeles ubekendt, som paa en særlig Maade interesserer vort Land: — *Udkastet til den evige Fred* var udkommet i Oktober 1795; Aaret efter blev en dansk Oversættelse udgivet under Mærket U. af R. I dette sidste Skrift findes en Hentydning til et Nummer af *Moniteur universel*, som allerførst i Frankrige skulde have gjort et Udtog af Kants Bog. Hr. Bajer har fundet dette Nummer, som er af 3. Januar 1796 (se Side 89, Note 18 i den ny danske Oversættelse). »Takket være *Moniteurens* Udtog,« siger U. af R., »har Skriftet gjort saadan Epoke i Frankrige, at *Sieyès* har tilsendt Forfatteren Konstitutionen med Begæring: at han vilde rette den. Og vist er det, at den i væsentlige Henseender trænger til Forbedring.« Dette Træk er pikant; det maa kunne vække filosofiske Betragtninger hos vore »Revisionister« (dem, som vil have den franske Grundlov revideret), — dersom de læser det; thi de har saa travlt! . . .

Michel Revon.

Et Fredsmøde i København.

Det holdtes den 27de April i Simons Lokale, Kongens Nytorv. Kursusbestyrer *Rasmussen* indledede Mødet, og foreslog Konsul *Stürup* til Ordstyrer, hvilket enstemmig vedtoges. Derefter gaves Ordet til Folketingsmand *Bajer*. Han omtalte blandt andet det Butterfieldske Erstatningskrav, der havde været for i Rigsdagen sidste Vinter. Der var vist ikke mange i Befolkningen, som vidste, hvad dette egentlig var. Man bebrejdede Udenrigsministeren, at han var gaaet ind paa Voldgift nu, i Stedet for at

man skulde bebrejde ham, at han ikke var gaaet ind derpaa for længe siden. Sagen er den, at under Revolutionen i Venezuela i Sydamerika var nogle Skibe løbne ind i St. Thomas Havn, Skibe, som mistænktes for at føre Kontrabande til de Uro-stiftende. Da et af Skibene vilde sejle bort uden at have Natpas, blev det beskudt fra St. Thomas Fort. Ejeren, Butterfield, som mente at være blevet forurettet, gjorde Fordring paa Erstatning for den Skade, hans Skibe havde lidt. Denne Skadeserstatning vilde nu fra 1854, med Rente og Rentes Rente, løbe op til mellem 18 og 66 Millioner Kroner, hvis Fordringerne blev efterkomne. Sagen er nu overgivet til Afgørelse ved Voldgift, men dette burde være sket for længe siden.)*

Det, der for Tiden nærmest ligger Fredsvennerne paa Hjertet, er Verdensfredskongressen i Paris, som begynder den 23de Juni, og en særlig Voldgiftskongres den 29.—30. Juni, hvortil kun Rigsdagsmænd fra alle Lande indbydes. I Udlandet forbereder man sig rundt omkring til at sende Repræsentanter til disse Møder. I Belgien og i Rom afholdes Møder i den Anledning, og i Nordamerika gøres store Forberedelser. Fredsforeningen her, ved ogsaa efter ringe Erve at blive repræsenteret ved udstillede Genstande. Forhandlingerne paa Fredsmødet i Gøteborg, som er oversat og trykt paa engelsk og fransk, bliver sendt til Paris, ligeledes de to danske Oversættelser af Kants »Evide Fred«, og det ved Kvindekongressen her i Fjor udkomne Skrift: »Er Fredsbe- stræbelserne Utopi?« Den smukke, hvide Fredsfane fra Stokke- markekredsen, ogsaa kendt fra Kongressen i Fjor, bliver ligeledes sendt; den overstraalet vel den internationale Fredsligas Fane i Paris, men der er blevet skrevet fra Amerika om en pragtfuld Fredsfane, som amerikanske Kvinder har syt, og den vil nok overstraalet den danske.

Hovedformaalet med Mødet den Aften var dog at vælge et Udvalg, som sammen med flere andre kunde og vilde forberede et Møde til Sommer, hvortil, foruden alle Venner af Sagen her, ogsaa de i Sverig, Norge og Finland indbydes, som kommer herigennem paa Vejen til Paris.

Ordstyreren, Konsul *Stürup*, mente, at der burde først vælges en ny Bestyrelse for den københavnske Kredsafdeling.

Hr. *Rasmussen* trode, at de fleste Mennesker her i Landet var Fredsvenner, og det vilde ikke være saa vanskeligt at faa dem med paa den Sag, Fredsvennerne arbejder for. Københavns Befæstning er Humbug, det inses af flere og flere, selv af Offi- cerer, hvis de højt turde sige deres Mening. Skulde København kunne forsvares, maatte det være ved en Fæstning til 130—40 Million Kroner. Vi skal derfor oplyse Folk om, hvilken Fare for hele Landet Fæstningen, som den nu snart fuldføres, er.

Hr. *Lachmann* trode ikke, at de Folk, som endnu ikke havde faaet Øjnene op for Fæstningens Uvæsen stod til at over- bevise. Fredsforeningens Opgave her skulde det være, at oplyse om, at ude i Verden, rundt omkring i alle Lande, var der ud- mærkede og begavede Mænd og Kvinder, der anvendte alle deres Kræfter for at vise Krigens Ulykke og Fordærv. Han mente, at det vilde være af stor Betydning for os, at sende en Repræ- sentant ned til Kongressen i Paris, han vilde gerne bidrage sin Skærv til, at dette kunde ske, og opfordrede derved andre til at gøre ligesaa.

Efter at endnu flere havde haft Ordet, valgtes en Bestyrelse for Københavns Afdeling. Foreslaede og valgte blev: Kursus- bestyrer *Rasmussen* til Formand, Fru *Rasmussen*, Kasserer, Journalist *Sundbo*, Fru *Bajer* og Konsul *Stürup*.

Nordisk Vennemøde om Kvinde- og Fredssagen

afholdes i København paa Sortedamslund den 15de og 16de Juni 1889.

Norske, svenske, finske og danske Rejsende, der vil deltage i de Verdenskongresser, som skal holdes i Paris den 23.—27. Juni om Fredssagen, og den

*) (Den franske Anmelders Note:) Fredrik Bajer, dansk Folke- tingsmand, er i Frankrig især bekendt paa Grund af sine Studier over Forholdstalsvalgmaaden. Se det smukke Værk: *La Représentation proportionnelle*, Pag 354—366. *Pichon*, 1888. — (For at hjælpe paa min Ukyndighed i det danske Sprog har Hr. Bajer været saa god at sende mig et Uddrag af sit Arbejde; jeg beder ham modtage mine Taksigelser.)

**) Da nærmest Norge, hvor Oversættelsen er udkommen. Den danske fra 1796 er helt udsolgt.

*) Den amerikanske Regering har siden 1869 atter og atter henvendt sig til det danske Ministerium om denne Sag, for at faa den bilagt ved Voldgift.